תניא כוותיה דרבא אלו לחטאתי והשאר לשאר נזירותי דמי חטאת ילכו לים המלח. [ונמחק] מיירי וכתוספ' (פ"ל דמעילה) גרסי' בהדיא ומש: **והשאר** חציו לעולה וחציו לשלמים. דולמי עומדין לשמיהם דכיון דאמר והשאר לשאר נזירותי הוי כאילו אמר לקרבנות נזירותי דאינו יכול [להביא מכל] המעות מ' מהן לו עולה לו ג[1] חטאת כדפריש"ם (לעיל עמוד ל' ד"ה ולמפוקי) [ואין לו תקנה עד] שיביא [ב'] בהמות ומחלל המעות עליהם ואומר בכל מקום שיש בהם דמי עולה יהיו מחוללים על בהמה ז[1] וכי גמירי דיפלו לנדבה היינו דוקא כשדמי חטאת מעורבים בהן: ומועלין בכולן. אם נשתמש[2] בדמי עולה שיש בהם מעילה ולאו דוקא בכולן דה"ה ברובן דל"ש (אי) לליכא בהן דמי עולה: ואין מועלין במקצתן. דשמא כל הנך מעות דשלמים ניכוו ובדמי שלמים אין מועלין מידי דהוה אשלמים מחיים: **והשאר יפלו לנדבה.** שהרי דמי חטאת מעורבין בהן והלכה היא בנזיר ולר"ש בן לקיש כדאית ליה ד[1]: ומועלין בכולן. בשביל דמי חטאת המעורבין בהן והן בני מעילה: ואין מועלים במקצתן. כי אותו מקצת לאוי לבוא כולו שלמים והקשה הר"ם [דלמה] לא יתעלו אפילו במקצת כיון דעופלין כולן לנדבה דהיינו עולת קין למזבח משתמש לה בדמי עולה ולריך לומר דעד שעת הקרבה שמקריבו לעולה לא נפק משם שלמים שהיו עליהם עד הנה:

אבל בהמה הרי היא כמפורשת. ולכאורה מיירי בבהמה דחזיא ליה לנזיר כמו בבשר שקריבה חטאת וכבש שקרב עולה ואיל שקרב שלמים וכמפורשין[3] דקאמר רב הונא הייטו שיקריב כל אחד קרבנו[4] כדייה וקמ"ל דרב הונא נהי דלא פירש זה לחטאת זה לעולה זה לשלמים מ"מ קריבי כל חד וחד כי דייה ולא גרלה דא"כ מאי קמ"ל רב הונא והא מתני' היא דמייתי בסמוך דשנ"ג אומר הביא ג' בהמות ולא פירש כו' ועוד דמסתמא מיירי רב הונא בהך מיעוטא דבהמה דממעט[5] נמי ממעות דהיינו נסכא וסולת קורות אחד קרבנו[4] כדייה וקמ"ל דרב הונא נהי דלא פירש זה לחטאת זה לעולה זה לשלמים מ"מ קריבי כל חד וחד כי דייה ולא גרלה דא"כ מאי קמ"ל רב הונא והא מתני' היא דמייתי בסמוך דשנ"ג אומר הביא ג' בהמות ולא פירש כו' ועוד דמסתמא מיירי רב הונא בהך מיעוטא דבהמה דממעט[5] נמי ממעות דהיינו נסכא וסולת קורות דלא חזי להקרבה לב"ג דמיירי בבהמה דלא חזיא לנזיר כגון ג' פרים או ג' שעירים דבנזיר איל וכבש וכבש הוא דאיכא והא דקאמר רב הונא כמפורשת ר"ל כמפורש' בתערובת מאותן[6] כולן כמו שבמפורשין דלעיל ה[1] גבי אלא אפילו לחטאתו ולעולתו ולשלמיו מפורשין הן דהוי פירושו מפורשים בתערובת דמיין[7] והוכיון לאיבוד וא"ת כיון דמיירי בבהמה דלא חזיא לנזיר בהקרבה כדפרישי' אלא כגון שלשה פרים או שלשה שעירים מה לי בעלי מומין מה לי בתמימים כי היכי דבעלי מומין חזיא קרבנה לנזיר כ"א לדמי מ"מ חל עליה קדושת הגוף [דאינה] נפדית בלא מום מידי דהוה אמקדיש זכר לדמיו שלא הקדיש הדבר עצמו לעולה אלא לקנות בדמיו לעולה דהיינו לדמי עולה דקדוש קדושת הגוף ואם תאמר ומי דמי התם בידו להקדישן קדושת הגוף לעולה גופה אבל הכא אין בידו להקדישן לנזירות דהא לא חזיא כדפרישית וי"ל דסבר לה כרבנן דתמורה (דף יט:) דאמרי המפרש נקבה נשאם שנ"ג דלא חזיא לנאסם שהוא בא זכר מ"מ חל עליה קדושת הגוף דבעי מום לפדות עליה ואם תאמר סוף סוף קשה דמאי שנא תמימים הכא ו[1] והוא דתמורה (דהני) דהמפרש נקבה לנאסם מהמקדיש זכר ג[1] לידי נסכים דלא נחתא ליה קדושת הגוף כדאמרינן בשבועות (דף יא.) משום דגופיה לא חזיא לנסכים וי"ל דלא דמי דהתם לא חזי כלל לשום נסכים שבעולם אבל תמימים דהכא ונקבה דתמורה נהי דלא חזו לקדושת הגוף דהאי קרבן שהפרש עליו מ"מ ראוי לקרבן אחר ה"ג[9] בבהמה וא"ת ונהי דנחתא עליהו קדושת הגוף ובעיא מום לפדות עליו סוף סוף לדמי קיימי א"כ מאי שנא תמימים וי"ל דשנא דבעלת מום לרוויה לימכר מיד ולקנות קרבנות נזיר ג' בהמות הבריכים לו אבל תמימים לא חזיא ולא מיכא שהייה ופר"ת עוד דשם בהמה אלו לומן מרובה חיישינן אולי נתן לבו להזיר שם חטאת שם עולה ושלמיו דהוו מערבין[10] בתערובת והוליכו[11] לאבוד ויש להוסיף ולתת טעם דמעות ובעלת מום דחזו ליה לאלתר ולקנות[11] בהן הקרבנות עצמן הבריכין לנזיר לכך ליכא למיחש שמא נתן לבו לפרש בתערובת דלמה יפרש בלבו בתערובת הואיל ובידו לפרש ולברר מיד בשיקרבו הקרבנות ז[1] ענין הבריכין לנזיר אבל היכא דאיכא שהייה ליכא למימר הכי: **אבל נסכא לא אבל סואר קורות לבנות**[12]. האי אבל קאי אמתני' דקתני מעות שתומין יפלו לנדבה ועלה קאי דוקא המעות אבל הפרש ג' נסכות או ג' קורות אין להם דין שתומין אלא דין מפורשין בתערובת דהולכין כולן לאבוד וטעמא משום שהייה כדפרישית דאין דרך להמכות עד שימצא אדם הבריך לקנותם לגורך הבנין: **אלא** [מעתה] מעות ולא עופות. לכאורה משמע דמיירי בעופות דלא חזי להקרבה כגון חוזין ותרנגולין דומיא דנסכא וסולת קורות דממעטו נמי לעיל ממעות וא"ת לומר כן דחוזין ותרנגולין נשוס קרבן לא מייתי אדם עליהן ויכול למוכרן לאלתר בלא מום והוי לה כמעות ועוד דההוא דרב חסדא דמייתי עלה מיירי בחוזין וכנגרגולין וי"ל דאין דרך מכר כמו חוזין ותרנגולין דאינו מיירי בחוזין ותרנגולין דאינו מיירי בחוזין ותרנגולין וי"ל כיון דחזי לשום קרבן חיילא עליהו קדושת הגוף תו לא מיפרכי (דמיו) דאין לעופות פדיון אפילו כשיפול בהם מום א"כ אין ראוי לנזיר כלל לא לימכר ולא להקריב קרבנותיו ועוד דההיא דרב חסדא דמייתי עלה מיירי בחוזין מידי דהוה אפרים ואשעירים דפירשנו לעיל ומיהו אכתי קשה דאי חיילא עליהו קדושת הגוף תו לא מיפרכי (דמיו) דאין לעופות פדיון אפילו כשיפול בהם מום א"כ אין ראוי לנזיר כלל לא לימכר ולא להקריב קרבנותיו ועוד דההיא דרב חסדא דמייתי עלה מיירי בחוזין דמייתי קיני מצורע דאיכא פירכא נמי הוו להו לגבי נזיר כמו חוזין ותרנגולין וי"ל כיון דחזי לשום קרבן חיילא קדושת הגוף עליהו מידי דהוה אפרים ואשעירים דפירשנו לעיל ומיהו אכתי קשה דאי חיילא עליהו קדושת הגוף תו לא מיפרכי (דמיו) דאין לעופות פדיון אפילו כשיפול בהם מום א"כ אין ראוי לנזיר כלל לא לימכר ולא להקריב קרבנותיו ועוד דההיא דרב חסדא דמייתי עלה מיירי בחוזין דמייתי קיני יולדת דאיכא פירכא נמי בחוזין דמייתי קיני לכך נ"ל דמיירי ודאי קיני[15] כמו זב וזבה וכיולדת בהן וגם[16] בחוזין דמייתי קיני דשייך[17] בהו סתומין כמו בנזיר כדאמרינן לעיל הילכתא המור בנזיר וכל דדמי ליה כמו בחוזין קיני א"נ מימוקם נמי אפילו בנזיר וכגון בנזיר טמא שנדיר שתי תורים חד לחטאת וחד לעולה דבטמא נמי הילכתא כדאמרינן בשילהי פירקין וה"פ מעות ולא עופות כלומר אם חוזין קיני הפרש תורים ובני יונה ולא פירש בשעת נקיבה ומת קודם הקרבה או הפר לה בעלה דלא יהבינן להו דין דסתומין לענין זה[18] שיקריב הכהן לי זה שילה חטאת ולי זה שילה עולה לפי דבריך שאתה אומר מעות דוקא הוו בהמה דסתומין

אמרי' יקרבו עולות כדין סתומי' דאמרי' לעיל תנא נזיר וחייבי קיני דדמי ליה ואע"ג דאמרי' אין מקיצין בעופות היינו שלא יקחו עולת העוף משופר נדבה. אבל אם העוף קדוש כבר מקיצין בו והכי אמרי' פ' טרף בקלפי. אלא הא דאמר רב חסדא אין הקינין מתפרשות וכו'. ואמאי הא מעות אגמרי דלא דבר אחר וכיון שהפרישו הבעלים ולא פירשו הוי כמפורש שנתערבו והיאך נתפרשו בעשיית הכהן אלא ש"מ כהן יכול לברום בדכתיב ולקח ועשה אלמא עופות כסתומים. רה"ה נמי בהמה נסכא וסואר של קורות ואם מת אם הפר לה בעלה יפלו לנדבה. ולר"ל פרי' הכי כי היכי דאמר בבהמה נסכא וסואר של קורות משום דרגיל לשהותם חיישי' שמא פירש. ה"נ במפריש לחטאת או לעולה מסתבר נמי למיחש שמא פירש ואם מת יתותו ולא אמר יפלו לנדבה וכן כל קן סתום לא יוכל להתברר עוד. אלא הא דאמר רב חסדא אין הקינין וכו' בדפי'. אלא שמע מינה דלא חיישינן לשמא בירר וכן נמי בבהמה נסכא וסואר. ג) ולקשה אדפריך מדתנן לפרוך מכמה משניות דתנן בהן קן סתומה. אלמא דמתברר' אח"כ אע"פ שהפרישו סתומים וכ"ת כגון שהבעלים אומרים שלא בררו א"כ הא דרב

מסורת הש"ס

מ א מיי' פ"ט מהל' מזיקות הל' ו ופ"ד מהל' מעילה מ"ב ב מיי' פ"ד מהל' מעילה סס ופ"ש מהל' מזיקות הל' ז: מב ג ד מיי' פ"ט מהל' מזיקות הל"ה: מג ה מיי' פ"ה מהל' פסולי מוקדשין הל' יא ופ"ח סס הל"ח:

מוסף רש"י

אין הקינין. של כל מחוסרי כפרה. מתפרשות. אינו עולה ואינו חטאת (ערובין לז. יומא מא.). **אלא אי בלקיחה בעלים.** שאמרו בשעת לקיחה זו לאי לוקח לעולה זו לחטאת (ערובין לז.). אם כשקנאן אמר זה לאי לוקח לעולה ואת זה לחטאת, שוב אין הכהן יכול לשנותן בעשייתן, ואם שינה פסול, ואם כשקנאן לא פירש, אע"פ שקרבו להם שם לאחר מכן, אין שם חל עליהם ויכול הכהן לשנותן (יומא מא. וכעי"ז ברייתות כח.). **אי בעשיית כהן.** אבל אם לקחום סתם ואחר כך קרא עליהן שם אין השם חל עליהן ויכול הכהן לשנותם (ערובין לז.). שאם לא הפרישום הבעלים בשעת לקיחה יכול הכהן לעשות אחד שילכה עולה ואחד חטאת, ואף על גב דהפרישום הין לקיחה לעשייה לא קנאו השם ויכול הכהן לשנותן ולעשות את החטאת עולה (ברייתות כח.).

פי' הרא"ש

והשאר לשאר נזירותי. דמי חטאת ילכו לים המלח. ובמה איירי ובתוס' תני בהדיא ומת: ומועלין בכולן ואין מועלין במקצתן. לי נראה לאו דוקא בכולן אלא ברובן: והשאר לנדבה. דדמי חטאת מעורבין בהן: ומועלין בכולן. משום דמי חטאת ואין מועלין במקצתן דאין מעילה בדמי שלמים: לא שנו אלא מעות. הא דאמר ר"י הלכה הוא בנזי' דיפלו לנדבה היינו דוקא במעות או בדבר העומד לימכר לאלתר במעות אבל בהמה לא. שאם הפרישה בהמה בין א' בין ג' ואמר אלו לקרבנות נזירותי לא אמרי' אם מת או אבד דיפלו לנדבה. אלא הוי בחטאת מפורשת שנתערבה בעולה ושלמי' דימותו ואם דמים ילכו לים המלח. דלא נתקבל הלכה אלא למעות [אר] בדבר העומד לימכר לאלתר במעות. לא שנו אלא תמימה לא שנו דבהמה ז). הוי' כמפורשת אלא תמימה לא מיירי בבהמות הראויות לקרבנות נזיר כגון כבש וכבשה ואיל. דא"כ היכי כעי רב שימי בר אשי לפלוגי בהא ולמימר דבהמה לא הוי' כמפורשת דהא מילתא דפשיטא היא. דא"א להיות בהם תערובת דכבשה על כרחיך חטאת היה וכבש עולה ואיל שלמים כדקאמר רשב"ג בסמוך הפרש ג' בהמות ולא פירש הראוי לחטאת תקרב חטאת. אלא מיירי בבהמה שאינה ראויה לקרבנות נזיר כגון ג' פרים או פר א' דכיון שאינה עומדת לימכר לאלתר שצריך לרעות עד שתסתאב כדבון דר"ש דאמרי' בפ' ואלו קדשים הפפרש נקבה לאשם תרעה עד שתסתאב וכו' ר"ש אומר דתמכר בלא מום לא הוי כמעות והוי כמפורש' שנתערבה וכי מת או הפר ב) לא תמות. אבל בעלת מום הוי' כמעות משום דעומדת לימכר מיד. והאי טעמא שייך לר"ד דאית ליה הלכה היא בנזיר דאומר דוקא בהמות נתקבלה ההלכה או בדבר העומד לימכר לאלתר במעות. ולר"ל דיליף לה מקרא איכא לפרושי בה טעמא דתרישי' שמא באריכות הזמן פירש אלו דמים לחטאת. וא"א שיקריבו מהם עולה הלכך ילכו לים המלח: אבל נסכא לא. לא הויא כסתומה לפי שאין מוכרים אותה במעות אלא לוקחים ממנה בהמה לפי [שאין] שומתה ידועה ולא דמיה למעות. ולר"ל אינה נמכרת מיד עד שיחקרו לידע שומתה ואיכא למיחש שמא פי' מחצית' או שלישיתה לדמי חטאת: אפי' נסכא הוה כמעות משום דמוכרי' אותה לאלתר במעות או משום דהיא עצמה כמעות כיון שקונין בה ולר"ל נמי אין צריך שהות כמכירתה אבל סואר של קורות לא קבוצת קורות שקנה קורות לבנין ונמלך למוכרן אינו מוכרן לאלתר עד שיזדמן לו אדם שצריך לבנות ויקנם ביקר או יחליפו לו בדבר אחר: מאי טעמא דרבנן הנהו אמוראי דאמרי מעות ולא בהמה ולא נסכא ולא סואר של קורות א"כ מעות גמירי ולא דבר אחר אלא מעתה מעות ולא עופות כלומר המפרש קן לחובתו ולא פירש איזו לעולה ואיזו לחטאת כדא' לעיל כי שהיה

נוסחת הריב"ן

ג) היכילת: ב) ושולה ושלמים: ג) תמימה: ד) אבל אם: ה) לגורך: ו) הפריטן: ז) ודמי חטאת יכלו לים המלח: ח) וכב נחמן בר יצחק: ט) (וכ"ת ה"ג) ליתא בכ"י: י) אלא לאו:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולא בנתקבלן שהרי דמי שלמים ביניהן ואיכא למימר שלמים הן הס"ד ומתי"כ מ"ה אבל וכו' יקרבו בדתני מתניתין: (ב) ד"ה מ"ע דרבנן דרב נחמן וכ' נחמן בר יצחק דאמרי':

הגהות הגר"א

[א] גמ' ומשאר יפלו לנדבה ומועלין בהן אר"ה כו' בע"ל וכ"ה בתוספתא (ובגיגמיים ל"ג. וכקושיית הר"מ בתוס'):

הגהות מהר"ב רגשבורג

[א] רש"י ד"ה ומועלין בכולן וכו' מועלין בדמים. נ"ב ע"ל ה"ה הכא אע"ג דמת הוי כלא מת שהרי לאו להקריבה דיפלו לנדבה. מ"מ: ב) ד"ה וכ"ת וכו' אשם נאכל מ' מהם. נ"ב ר"ל גבי שתומה דיש הכי יעי' לעיל דף יב. מ"מ: ג) תוס' ד"ה והשאר וכו' אלו עולה אלו חטאת. מי' חטאת נמחק וי"ב שלמים: ד) תוס' ד"ה והשאר וכו' כדאית ליה מקרא בע"ל: ה) תוס' ד"ה אבל וכו' כמו שבמפורשין לעיל נ"ב עמוד מ' בד"ה מפורשין כו' בע"ל. מ"מ: ו) בא"ד דמתי שנא תמימים להכא והכוה. מי' והכוה נמחק. וי"ב ונקינה: ז) בא"ד מיד בשיקנה הקרבנות עצמן בע"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל דתמי שלמים בכל מקום שהם יהו מחוללים על בהמה דנשתמש ומיהא אם נמחק. 2. ל"ל דמתי' דמפורשים. 3. ל"ל מקרבנותיו. 4. ל"ל כמו מיעוטא דממעטי. 5. מיהא מאותן נמחק. 7. ל"ל דתמים. 8. בס"ה דתמימה. 9. ל"ל דאיכא נמי. ומיהא ה"ג נמחק. 10. ל"ל מפורשין. 11. ל"ל לקנות. 12. ל"ל אבל נסכא לא כו' אבל סואר של קורות לבנות. 13. ל"ל בבהמה. 14. נדל"ל לכן נראה דה"ל יש לפרש. 15. ל"ל בחייבי קינין. 16. ל"ל דגם. 17. ל"ל שיין. 18. נדל"ל וגם לענין זה.

פי' הרא"ש (המשך)

מחייבי חטאת ואמר הרי עלי עולה והפרש מעות ואמר אלו לחובתי רצה להביא בהם חטאת לא יביא עולה לא יביא משום דחשבינן להו כמפורש ואין ידוע למה הכא נמי כיון דחשביתו לכל דבר מפורש חוץ ממעות. א"כ כשהפרש קן לחובתו הוי כמפורש. ואין הדבר ידוע ולא יוכלו הבעלים או הכהן לברום שמא ישנה מעולה לחטאת ואם מת ימותו ולא

ג) מדנזיר רבינו נראה שלא הי' גורס מה דאיתא לפנינו בגמ' הא דתמרי בהמה הרי היא כמפורשת אלא ל"ל ומי מת אי הפר לה אמרינן דיפלו המעות לנדבה אלא ילכו כולן לים המלח: ג) נראה ל"ל וקשה אדפריך מדתנן ומדר"ח לפרוך מכמה:

דחשיב בהמה כמפורש בתערובת אילו[1] נתן דעתו על אחת מהן חטאת וכן[2] גבי עופות נמי ליחוס לכך אם לא פירש בשעת לקיחה שמא נתן דעתו בין לקיחה להקרבה נדר[3] בלבו חד לחטאת וחד לעולה ולא יוכל הכהן להקריב אותה איזה שירצה לחטאת ואיזה שירצה לעולה:

כ) **ורבי תימא** ה"נ **והא"ר חסדא** כו'. וא"ת [ומאי] פריך והלא א] דאמרת[4] מעות ולא בהמה היינו משום דאיכא שהייה משום דבעו מוס כדפריש"ת אבל הני עופות אזו להקרבה ואין צריך שהייה ולכך אין לחוש שמא נתן דעתו לפרש בלבו האי לחטאת והאי לעולה דליהוו כמפורשין וי"ל (דנהי) דכיון[5] דלא פירשו הבעלים בשעת לקיחה שוב אין בידם להפרישׁ דהא בעו להפרש בעשיית כהן ועשיית כהן אינו ביד הבעלים הילכך איכא למימר דאחר לקיחה אולי נתן לבו לפרש בתערובת וא"ת הא אין מועיל פירוש הבעלים אחר הלקיחה וי"ל דאין מועיל פירוש הבעלים אחר לקיחה לגרר מי

אמר ליה וליטעמיך הא ב) דתנן רשב"ג אומר הביא שלש בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים אמאי הא אמרת בהמה לאו כמפורשת דמיא אמר ליה התם [1]ולקח [2]ועשה אמר רחמנא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן הכא נמי מי

ג"ל וליטעמיך הא דתנן רבן שמעון בן גמליאל אומר כו'. לימא נמי התם דכמתומין דמו דהא אמרת בהמה נקבא וסומר של קורות נאו כמפורשין דמו: **אמר ליה.** לעולם אימא לך דמעות ולא נקבא מעות ולא סומר והא דאמרת מעות ולא עופות התם לא אפשר דליהוו כמפורשין דהא כתיב בהו ב) ולקח ועשה דגלי לן רחמנא דלא ליהוו מפורשין אלא אי בעשיית כהן אי בלקיחת בעלים והא נמי דמותנינן לך מבהמה התם נמי לא אפשר (ב) דכמתומין דמו דמיגכרא מילתא דכמפורשין דמו: מי

מ"מ מהני פירש בתערובת ואיכא למימר דשמא נתן בדעתו לפרש אחר הלקיחה אלי לחטאת והאי לעולה דהוי בתערובת ומעתה לא יוכל הכהן להקריבם כרצונו איזה שירצה חטאת ואיזה שירצה עולה ולהכי פריך וכי תימא אין ה"ל והא"ר חסדא כו' אלא בעשיית הכהן כלומר הא בעשיית כהן מיפרש בתערובת ואיכא למימר דשמא נתן בדעתו לפרש בלקיחה בעלים אם לא פירשו בלקיחה בעלים אם נתנו דעתם על הגזלות מעולם איזה לעולה ואיזה לחטאת דאם אינו שואל את פיהם שמא יעשה איכא מתנית דעת הבעלים אלא ודאי מדקאמר רב חסדא דבעשיית הכהן מתפרשות ס"מ דאין לנו לחוש שנתנו הבעלים עיניהם עליהם מעולם או אפי' נתנו עיניהם עליהם אותה נתינה לא מעלה ולא מורדת כיון שלא הוליא הפירוש בפיו להדיא וה"ה לבהמה וסומר של קורות שיהיו כמתומין גמורים למילתייהו שיפלו לנדבה ולא נימא מעות דוקא כי היכי דעופות הוו כמתומין למילתייהו שהכהן עושה איזה שירצה לחטאת וא"כ[7] לא פירשום כלל ולעולם אימא לך דהיכא דלא הניחום לבסוף להכן דהוו כמפורשים בתערובת כמו נקבא וסומר של קורות [ומאי] פריך וע"ק היאך יועיל [פרישת] הבעלים בתערובת אחר הלקיחה דחיישינן אולי נתן בדעתו לפרש ששוב לא יוכל הכהן לשנותם יותר מאילו אמר בהדיא זה חטאת וזה עולה דאינו מועיל אחר הלקיחה כדאמר או בלקיחת בעלים או בעשיית הכהן כל"ל להר"ס דפריך אהא דאמר לעיל מעות ולא בהמה פי' משום דאיכא שהייה ושמא נתן בדעתו לפרש בתערובת בימי השהייה דהיינו בימים שבין שעת הפרשה לשעת הקרבה ואפי' ג] בתערובת כשמזכיר בפירוש איזו לחטאת ואיזו לעולה דלהני פירושו לקבוע זה לחטאת וזה לעולה פריך[8] והא"ל חסדא כו' אלמא לא מהני פירוש הבעלים בין הלקיחה דהיינו הפרשה ובין שעת הקרבה גבי קיינן ומסתמא ה"ה גבי שאר קרבנות ע"כ פי' הר"ס וקשה דהא דקאמר רב חסדא אין הקיינן מתפרשות משמע דוקא קיינן מדלא קאמר אין הקרבנות ועוד אפי' אמ"ל דילף שאר קרבנות מקיינן מ"מ אין סברא הוא[9] לדמות לקיינן אלא קרבן דחזי להקרבה הן עצמן דומיא דקיינן אבל נקבא וסומר קורות לא וכן פרים ושעירים לגבי מזיר דלא חזו להקרבה גופייהו ליכא למילף להו מקיינן ועוד מה לו להמריך בלשונו כ"כ דקאמר מאי טעמייהו דרבנן דקאמרי מעות ולא בהמה וכו' לעיל לאלתר ה"ל לאקשויי מרב הונא דאמר אבל בהמה הרי היא כמפורשת אינו והא"ר חסדא ולאוכוחי דלא מהני [פרישת] הבעלים בינו ובינו[10] לפי שיטת הר"ס וגם הלשון קשה[11] דמסיק ואמר והא מעות גמירי לפירושו[12] ועוד קשה לאותו טעם שפירשו התוס' דהא דאמר מעות ולא בהמה ולא נקבא דכיון דאיכא שהייה חיישינן שמא נתן לבו לפרש בתערובת באותו הזמן והשיהוי וזהו דוחק גדול שטעם זה אינו רמוז כלל בספר לכך נראה בסוגיא[13] לפרש הסוגיא כפי' הקונטרס דהא דקאמר מעות ולא בהמה ולא נקבא וכו' ד] מ"מ[14] משום שהייה הוא ומיהו אין הטעם משום משמש [כי פירש] בתערובת בלבו אלא משום דאין לך אלא בלשון[15] ההלכה שנאנית מעות סתומים יפלו לנדבה בלשון המשנה ועל זה קאמר דוקא מעות גמירי ולא בהמה פי' ולא בהמה תמימה דלא חזיא לזיר להקרבה כגון פרים או שעירים וכן נקבא וסומר קורות והיא היא דרבותא[16] משמיענו אותנו הכי אמוראי אלא תאמר דלא חזי להקרבה דומיא דמעות כמו נקבא וסומר קורות ופרים לגבי מזיר זה אין לך לומר דדוקא מעות גמירי (תימה) שמופלין לנדבה הילכך אין לך אלא ההלכה ומיהו בהמה בעלת מום בכלל מעות היא כיון דחזי לדמי לאלתר כמו מעות ואפי' נשנית הלכה בהדיא מעות בהמה בעלת מום בכלל כיון דדמיא למעות לגמרי ה] (דדמי למעות לאלתר) הך לדחזיא[17] לדמי לאלתר וכה"ג אמרי' לעיל תנא בזיר כל מילי דדמי ליה אבל נקבא וסומר קורות דלא חזי לדמי לאלתר כדפירש ג) בפרק ראשון אותו ואלי נתמעט מכלל הלכה שנאנית מעות והשתא פריך דקאמר מאי טעמא דרבנן דאמרי מעות ולא בהמה וכו' אלא מעתה דקאמר מעות דוקא גמירי מעות ולא עופות בתמיה פי' אם אחד מחייבי קיינן או מזיר טמא שהפרים תורין ובני יונה סתומין שלא פירש בשעת לקיחה ומת ה"ג דלא יפלו לנדבה ולא נחשיבם כמעות סתומין וכ"ת אין ה"ג והא [אמר] רב חסדא כו' פי' הניחא דלא פירשום הבעלים בשעת לקיחה דאין מתפרשות אלא בעשיית הכהן כלומר דאין פירוש אלא יש להם דין סתומים לכל מילי בין לענין שכהן יעשה איזה שירצה עולה ובין לענין שיפלו לנדבה במעות סתומין אם מתו הבעלים קודם הקרבה כך יש לפרש הקושיא דפריך לדרב[18] חסדא לפי' הקונטרס ולא מעשיית הכהן קפריך כמו לפי' ראשון דלא היה מקשה[19] אלא כדפריש"ת דמשמע ליה דאם לא נתפרשו בלקיחה תו לא חשיב כמפורשין אלא כסתומין לכל מילי ואף לענין זה הוו כסתומין דיפלו לנדבה וא"ת ואכתי ומאי[20] פריך מרב חסדא לפי' זה ודילמא רב חסדא לא אירי אלא לענין זה שלא יוכלו הבעלים לפרש אחר הלקיחה איזה לחטאת ואיזה לעולה [ולא] אירי לענין שיפלו לנדבה כלל וי"ל דמשמע ליה לכל מילי קאמר דהוו כסתומין ועוד דא"כ הוה ליה למימר אין הקיינן נקבעות דהוי משמע דדוקא לענין קביעות קאמר איזו לחטאת ואיזו לעולה לענין קביעות הבעלים[21] אאם לא קבעוהו בשעת לקיחה שוב אינו יכול לקבעו שגם בעלמא רגיל להזכיר לשון קביעות לגבי קרבנות מדקאמר[22] מתפרשות משמע על כל מילי קאמר אין להם דין פירוש אלא דין סתומין בין לענין דחשיבי[23] כסתומין ליפול לנדבה והשתא הוי הלשון שפיר דמסיק והא מעות גמירי אלא על כרחך לאו דוקא מעות דה"ה עופות וה"ה דלאו דוקא מעות אלא אפילו בהמה ונקבא וסומר קורות ומ"ת לפי' הקונטרס דמפרש הא דפריך מעות ולא עופות בעי למימר המקשה דעופות סתומים יפלו לנדבה והא אמרי' פ"ק דשבועות (דף יב:) דאין מקילין המזבח בעולת העוף וי"ל דה"מ במותר נסכים ושאר מותרות פי' שאם נשתיירו מעות שבאותם מעות אינו יכול לקנות עופות לקרן המזבח אבל אם העופות עצמן נשתיירו כמו שמתו הבעלים קודם הקרבת הנסים עופות[24] מקילין שפיר לגבי המזבח א"נ המקשה דהכא לא ס"ל ההיא דשבועות ששם היא מימרא דאמורא: **וליטעמיך הא** דתנן רבן שמעון בן גמליאל **אומר הביא שלש בהמות ולא פירש הראוי לחטאת.** כגון בנקבה תקריב חטאת הראויה לעולה כגון בנקבה עולה הראוי לשלמים[25] לשלמים: **ואמאי** האמרת [בהמה] לאו כמפורשת דמיא. כלומר לפי מאי דבעי לאוכוחי מרב חסדא דעופות כסתומין הם וה"נ בהמה [נימא] כסתומין דמיא ולא כמפורשין וא"כ יקשה לך אמאי חשיב להו רשב"ג כמפורשין וא"ת ומי דמי והא בהמה דלעיל דחשיב כסתומים מיירי כגון דהוו ג' פרים והנהו ודאי הוו כסתומים אבל אלו בהמות דמיירי כאן רשב"ג מיירי בבהמה דחזו לזיר ולכך חשבינן להו כמפורשין וי"ל דהכי פירושו אי אמרת בשלמא דקאמר רב הונא בבהמות דהיינו ג' פרים חשיבי קצת כמפורשין וללכ הפחות כמפורשין בתערובת הכא דרשב"ג ניחא דחושב ג' בהמות הראויים לזיר כמפורשין לגמרי כאילו פירש בפיו זו לחטאת וזו לעולה וזו לשלמים אלא אי אמרת הג' פרים כסתומין דמיין לגמרי ה"נ מחמת שהן ראוין לזיר לא הוה לן ו] למיחשב[26] ד)(גיגייהו) לגמרי כמפורשין וא"ת ואכתי מאי [פריך דילמא] רשב"ג חייבי כשחזר ופירש הזיר בפירוש בשעת הקרבה אי לחטאת ואי לעולה ואי לשלמים וי"ל דחדא[27] ליתנא לא משמע הכי דקתני הניא ג' בהמות ולא פירש וכו' ומשמע ליה הראוי לעולה תקרב לעולה ומעכשיו[28] אף קודם הקרבה יש

עליה

1. ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת והכפר עליה הכהן וטהרה: ויקרא יב ח

2. ועשה אתם הכהן אחד חטאת והאחד עלה וכפר עליו הכהן לפני יי׳ ממזבחו: ויקרא טו טו

פי' הרא"ש

חסדא נמי נוקי הכי: ועוד היאך ניחוש שמא ביררן כיון שהוא עצמו מביאן להכן ולא א"ל זו חטאת וזו עולה. וי"ל דדעת המקשה דאין שום דבר מחפרש אלא בשעת הפרשה או בשעת עשיה ולא בנתיים. והכי פריך אלא מעתה ולא עופות אם הפריש עופות סתומים ומת נמי חיישת שמא אח"כ ביררן וימותו והא אמר רב חסדא וכו' אלמא דאין דבר מתפרש אלא או בשעת הפרשה או בשעת עשיה. וכן בהמה ונסכא וסואר נמי אין מועיל בירור אחר שהקדישו. וכן משמע בפ' טרף בקלפי דלאו דוקא בעופות קא' רב חסדא אלא בכל קרבנות. ובקונר הוה מצי למיפרך למאי דקאמר דחייש בבהמה ונסכא שמא ביורר אח"כ והא אמ' ר"ח וכו' אלא דניחא ליה למיפרך מעופות אעופות: א"ל רב פפא לשימי ולטעמיך דמותבת לי דבהמה ועופות הוו סתומים כמו מעות הא דתנן הביא ג' בהמות כבשה וכבש ואיל ולא פירש אלא אמר אלו לקרבנות נזירותי: הראוין לחטאת כבשה. לעולה כבש ואיל לשלמים ואמאי והא אמרי' בהמה לאו כמפורשת דמי' וכיון שלא פירש חטאת ועולה ושלמים היאך קריבין בלא קריאת שם. אלא ודאי כמופרש דמי כאילו פירש חטאת עולה ושלמים ונקבעת כל א' לשם מה שהיא ראויה. ולאידך פי' הכי קא"ל ולטעמיך דאמרת דאין ברירה מועלת אלא בשעת הפרשה או בשעת עשיה. הא תני רשב"ג דאם לקח סתם ולא פירש דהכהן מקריב הראוי לחטאת חטאת. וא"צ לפרש מדקאמר הראוי לחטאת חטאת משמע שבסתם הוא מקריב וא"צ לקרוא לו שם אלא דסמכי' אהא שהבעלים קראו להם שמות אחר ההפרשה. א"ל ולקח ועשה אמר רחמנא. כלומר אותיבית לך מעופות שכל א' מהם ראוי לחטאת או לעולה ואפ"ה אמר רחמנא ולקח ועשה שאם לא בררו הבעלים בשעת לקיחה יכול הכהן לברר בשעת עשיה אלמא הוו כסתומים אבל לא אוהבת לי מידי מבהמה דאע"פ שלא פירש ע"כ כל אחד ואחד נקבעת לפי מה שהיה ראויה דמי מצי למימר הך דחטאת תקרב עולה

נוסחת הריב"ן

ה) ולקחה:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אמר ליה וכו' לא אפשר למימר דכמתומין:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוס' ד"ה וכ"ת וכו' וא"ת מאי פריך והלא הא דאמרת וכו' כל"ל: ב] בא"ד וברור הבעלים בשעת הלקיחה ואימא. מיהא ואימא נמתק וכ"ל ואמאי שמא כל"ל. ג"ל: ג] בא"ד ואפי' בתערובת כשמזכיר וכו'. מיהא בתערובת נמתק: ד] בא"ד ולא נקבא וכו' מאי טעמא. מיהא מאי נמתק וכ"ב נמי טעמא: ה] בא"ד כיון דדמיא למעות לגמרי דדמי למעות לאלתר הך לדחזיא. מיהא דדמי הך לדחזיא נמתק וכ"ב מהא דדמי [דמה] ומהא הך לדחזיא [והך חזיא]: ו] ד"ה ואמאי כו' הוה לן למחשב ביניייהו מיהא למחשב ביניייהו נמתקו ול"ל למחשביגו:

הגהות התוספות

1. ל"ל אולי. 2. ל"ל ג"כ. 3. ל"ל ונמר. ומיהא לנדר נמתק. 4. נס"ל דאמר. 5. ל"ל דה"כ כיון. 6. ל"ל ואמאי, נימא שמא היה דעתם כו'. 7. נדל"ל וע"כ. 8. לשון התוס' חסר וכל"ל דלהני פירושו לקבוע זה לחטאת וזה לעולה אפילו אחר לקיחת הבעלים. כי היכי דחיישת שמא נתן לבו לפרשם בתערובת לאחר לקיחת בעלים בבהמה ה"ל ניחוס בעופות, שאין סברא למקשה לחלק בין בהמה לעופות. וכ"ת ה"ל דמהני פירוש הבעלים לאחר לקיחה, ועלה פריך והאמר רב חסדא כו'. 9. מיהא הוא נמתק. 10. ל"ל בינו ובינו. 11. ל"ל קשה לפירושו. 12. מיהא לפירושו נמתק. 13. מיהא בסוגיא נמתק. 14. מיהא מ"מ נמתק וכ"ל הא' טעמא. 15. ל"ל כלשון. 16. ל"ל והא' רבותא. 17. נס"ל דחזיא, ומיהא הך נמתק. 18. ל"ל מדרב. 19. מיהא דלא היה מקשה נמתק. 20. ל"ל מאי. 21. מיהא לענין קביעות הבעלים נמתק. 22. ל"ל ומדקאמר. 23. ל"ל בין לענין קביעות בין לענין דחשיבי. 24. ל"ל בהגר עופות. 25. מיהא הראוי נמתק וכ"ל תקרב. 26. ל"ל למיחשביגו. 27. נס"ל דהדא. 28. ל"ל דמעכשיו.

מוסף רש"י

ולא פירש. אינה מהן לחטאת (לקמן מה:). הראויה לחטאת. כגון בנקבה נקבה בת שנתה (שם). לעולה. הראויה לעולה, כבש בן זכר בן שנתו (שם). לשלמים. אילו בן שתי שנים (שם).

עין משפט נר מצוה

עד א מיי׳ פט״ו מהל׳ פסולי מוקדשין הל׳ ז״ז ב״ג מהל׳ שגגות הל׳ ג ב״ד מהל׳ תמורה הל״א:

תורה אור השלם

1. אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים: ויקרא ד כג
2. אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא: ויקרא ד כח

מוסף רש״י

האיש מגלח על נזירות אביו. אם נדר אביו בנזירות ספרים קרבנותיו ומת, איה בנו נזיר, הבן מגלח הספרים אביו (סוטה כב.). ון הקלה על החמורה. ג יצא זה מידי עבירה קלה, גון נדה וחלב שאין בהן יתה בית דין בהמה הספרים אביו על עבירה מורה, כגון חלוב שבת בריתות כז:). ת״ל קרבנו. לתא זימני כתיב בני חטאת רבנו, חד בנשיא ותרין ימיד (שם). על בהמת אביו בנזירות. שהפרים אביו לנזירותו (שם).

פי׳ הרא״ש

כא נקבה והכא זכר. לאיתך פ׳ בשעת הפרשה אי הוקבעו כל א׳ למה והוא ראוי: ה״ג בזמן היה אביו נזיר והפריש עות סתומים לנזירותו אמר הבן הריני נזיר ע״מ שאגל׳ על מעות [אבא] ״ז מגלח על מעות אביו. כל אם היה הוא ואביו ירים והפריש אביו מעות תומים ומת ואמר הבן הריני מגלח על מעות אבא שלו לנדבה. י״ס דגרסי איפכא. אבל גירסא זו עיקר מסתברא למימר דנאמר לכה היכא דתחלת קבלת ירותו היתה על סמך עות אביו. אבל אם בחיי ביו היה נזיר כבר הוזקק הביא קרבנות משלו: יתה לו בהמה מפורשת ליו וכו׳ מאי לאו אפי׳ עלת מום אם הפריש אביו בהמות בעלי מומין מפורשות דמי. דאי סתום דמי יפדו ויביא דמיהם נדבה אלא ודאי מפורשים דמי ולא חשבי׳ הו כמפורשי׳ ונתערב׳ מוחו כולם. דמסתמא מי כבשה עומדים חטאת ודמי כבש לעולה מי איל לשלמים: א״ה אי אירא מעות כיון חשבת בהמה בע״מ סתומים. מאי אירא דתני רישא מעות ליפלוג ליתני הכל בבהמה וליתני רישא היתה לו בהמה ע״מ יפלו לנדבה. ומשני ון דבע״מ קדושה לדמי יינו מעות. מתיב רבא רבנו בקרבנו וכו׳ בפ׳ שר נשיא יחטא כתיב ג׳ רבנות חד בנשיא וחד הדיוט. אחד בכבשה אחד בשעירה וקמא קא ייש בקרבנו הוא יצא אינו יוצא בקרבן אביו

אם הפריש אביו קרבן על חטאתו ומת והבן היה חייב אותו קרבן עצמו אין הבן יוצא באותו קרבן: מן הקלה חלב ודם ושאר חייבי חטאות שאין חייבין על זדונן סקילה. על החמורה שבת וע״ז וכיוצא בהן שחייבון על זדונן סקילה: תלמוד לומר קרבנו השני דאפי׳ מן הקלה על הקלה ומן החמורה על החמורה אינו יוצא: שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזי׳ שאם הפריש בהמות לנזירותו ומת ואמר הבן הריני נזיר ע״מ שאגלח על נזי׳ אבא אינו מגלח עליהם דלא נאמר הלכה אלא על מעות סתומים שהפריש אביו:

עליה שם עולה לף למעול בה לף[1] אם מתו הבעלים דלמיתה אזלא א] ועוד אי במפורשין בפירוש בשעת הקרבה צריך למימר ומאי קמ״ל דשב״ג וא״ת ומאי קס״ד דרב פפא והא מוכחא מדרב חסדא דבעופות כסתומין דמיין והי״ה בבהמה ויש דוחק לומר דרב פפא ס״ל דרב חסדא [בדותא] וליתא[2] דבבהמה דוכתי [מייתי] לדרב חסדא וס״ל דרב פפא ודאי ס״ל דאפילו אית״ל דעופות כסתומים דמיין ולא ממעטינן להו ממעות היינו משום שאין לנו למעט אלא דבר הדומה למעות דלא חזו להקרבה כגון ב] לפרים דלא חזו לנזיר להקרבה אבל עופות דמזו גופייהו להקרבה אין למעטן מהלכה שנפסדו במעות סתומין יפלו לנדבה והוא הדין דולדי סתומין הוו ג] מעלו[3] לנדבה ומשני ליה רב שימי וא״ל ולקח ועשה אמר רחמנא בלקיחת[4] בעלים אומר כן[5] כלומר ואם לא פירשו הבעלים בשעת הלקיחה הוו כסתומין והוא הדין דרב הונא דאמר ד] בבהמות דהוו כסתומין[6] לפי שאינו מומים מגוף התוריס הי חטאת והי עולה וכן כשהפרים שלשה פרים אין מוכיח מגוף הבהמות כלום הי חטאת והי עולה הילכך נוכל לומר דהוו כסתומין לגמרי אבל הכא בתמתי׳ דרשב״ג דקתני הביא שלש בהמות הרלוויות דמוכיח מגוף הבהמה הי לחטאת והי לעולה והי לשלמים דכשהא לחטאת שחטאת בא נקבה וליכא למימר דתקרב עולה שהעולה בא זכר דהיינו כבש וכן איל מפורש ה] בפסחים[7] להדיא דקרב שלמים וכן כבשה לחטאת וכן כבש לעולה הילכך כמפורשין דמו דאין מפורש גדול מזה אבל ג׳ פרים כסתומין דמיין ולא נאמר אי ג׳ פרים הוו כסתומים ה״ג הוו כסתומין [כך] סברי[8] המקשה: **מתיב** רב ד] הונא. אמרת בעלת מום כסתומים דמיא לר״ל דאמר לעיל הכי פריך והתניא כילד האים מגלח לנזירות אביו ה״ג בזמן שאביו היה נזיר והפרים מעות לנזירותו פירוש סתומין ומת ואמר הבן הריני נזיר ע״מ שאני מגלח על מעות אבי ו] דהוא שמגלח על מעות אביו פירוש אע״ג דלקמן מייתינן דאם אביו הפרים מעות לחטאתו שאכל חלב ומת ונתחייב הבן גם הוא חטאת חלב אינו מביא חטאתו ממעות שהפרים אביו חטאת ה״ג[9] הלכה היא בנזיר שמגלח על מעות שהפרים אביו לנזירותו ודוקא שלא נדר הבן בחיי אביו כדמסיק והולך אבל נדר בחיי אביו לא כדקתני אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפרים אביו מעות פירוש בסתמא ומת ואמר הבן הריני מגלח על מעות אבי אינו מגלח עליהם אלא יפלו לנדבה דכך היא הלכה ואית ספרים דגרסי איפכא וגירסא זו עיקר: **היתה** לו בהמה **מופרשת** [חטאת] תמות עולה תקרב עולה ושלמים תקרב שלמים מאי לאו אפילו בהמה בעלת מום. כלומר מאי לאו אפי׳ הפרים אביו שלש בהמות בעלי מום ומת דיתן להן דין מפורשות בתערובת ימותו[10] ולא ניתן להם דין מעות סתומין לפדותם ולהביא בדמיהן נדבה דבעלי מום [כמפורשין דמין]: **לא** תמימה. כלומר לא משכחת דין מפורשת אלא בבהמה תמימה אבל בעלת מום כסתומין דמיין בעורבין[11]: **מאי אירא דתני מעות** כו׳. [אמאי נקט בריש מעות ה״ל למיתני בריש היתה לו בהמה בעלת מום דהכי הוי שפיר למיתני דין סתומים ומפורשין הכל בבהמות] וא״ת ואמאי לא פריך ממתני׳ דקתני מעות סתומין יפלו לנדבה ואי בהמה בעלת מום כמעות סתומין ליתני בהמה בעלת מום וי״ל דמבריתא פריך שפיר דמשמע דכולה ברייתא בסתומין ז] מייתי וא״כ ליתני כולה בבהמה וליפלוג וליתני בדידה הכל דין בעלת מום דין תמימה אבל במתני׳ קתני מעות מפורשין להכי קתני בתר הכי מעות סתומין ומחלק הכל במעות להכי ליכא למיפרך ליתני בהמה בעלת מום דהוי כסתומין[12] במקום [מעות]: **מתיב** רבא קרבנות. בפרשת ז] אם נשיא יחטא ושלשה בעלים לא מיתני חד בנשיא וחד בכבשה וחד בשעירה: **ואינו** יוצא בקרבן אביו. ל״ע דמה לאיטריך קרא הא ודאי דחטאת שמתו בעלים למיתב אזלא ומאי הא דקאמר נמי בתר הכי אבל יולא הוא בקרבן אביו שהפרים מן הקלה על הקלה וכו׳:

שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות. כדאמרינן בשילהי פירקין שאינו מגלח על ז] אביו כי אם על מעות סתומין דלא הוכר בלשון המשנה אלא מעות סתומים דהלכה נשנית במעות סתומין דוקא ח] היה מדקדק הר״ם דאמר בפ״ק דזבחים (דף ט:) חטאת חלב שנשחטו לשם חטאת דם כשרה והכא אמר דלא כיפר ויש לחלק דהתם מיירי שלא היה חייב שחיטה כי אם חטאת חלב ולכך עדיף אבל הכא שנתחייב שחיטה הוי עקירה יותר ועוד יש לומר דולדי לענין להתכפר בו בשביל חטאת חלב שהיתה עומדת לכך ליכא מאן דאמר כשרה אבל הכא איירי להתכפר בו משום חטאת דם שרוצה לעוקרו ממה שהיה מתחילה לכך לא כיפר:

ה״ג אבל יוצא במעות שכן מגלח על מעות אביו. ולע״ג שהמעות היו מפורשים לחטאת אביו והכ״ג אינו מגלח על מעות של אביו מ״מ כיון דשמש דוכתא מגלח על מעות אביו: ט) **אבל** יוצא בקרבן שהפריש לעצמו. לעבירה זו ויבילנו לעבירה אחרת: **ת״ל** קרבנו על חטאתו. בפרשת אם נפש תחטא וגו׳ והביא קרבנו שעירת עזים על חטאתו ואע״פ שדרשנו כבר שלשה קרבנות[13] עתה בא לדרוש על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם ט) חטאת[14] ואפי׳ אדם אחד: **יכול** לא יצא. כשמפרש במזיד בהמה המפורשת ט) לעבודה זו ומקריבה לחטאת[15] אחר:

מי מצית אמרת הדין דחטאת תקרב עולה הכא נקבה הכא זכר מתיב רב המנונא ומי אמרינן בהמה בעלת מום כסתומה דמיא ת״ש ט) כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו בזמן שהיה (ט) הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר ע״מ שאגלח על מעות אבא (ט) היו לו מעות סתומות יפלו לנדבה היתה לו בהמה מופרשת חטאת תמות עולה תקרב עולה ושלמים יקרבו שלמים מאי לאו אפי׳ בעלת מום לא תמימה אבל בעלת מום כסתומה דמיא מאי איריא מעות לימא היתה לו בהמה בעלת מום יפלו לנדבה הכי נמי בעלת מום למאי קדישא לדמי דמי היינו מעות מתיב רבא ט) קרבנו בקרבנו **מאי לאו אפי׳ בעלת מום.** שהן בעלי מומין וקא משיב להו כמפורשים דקאמר החטאת תמות והעולה תקרב כלומר ממכר ויביא בדמיה עולה וקשיא לר״ל דאמר [כו:] בעלת מום כסתומה דמיא ויפלו דמיה לנדבה כדין מעות סתומין: **לא תמימה.** הרלוויה ליקרב ומשום הכי הויין להו כמפורשין: **מאי איריא.** דתני מעות כסתומין דמיין ליתני בהמה בעלת מום ואגא אמינא מדבהמה דמיא ה) כסתומה כ״ש מעות: **הכי נמי.** קתני דבהמה בעלת מום למאי קדישא לדמי ודמי מעות מינהו וכיון דקתני מעות לא איצטריך ו) למיתני בעלת מום: **מתיב רבא.** אשר נשיא יחטא [יולא] יחטא וגו׳ ו) והביא את קרבנו בקרבנו הוא יולא: **יכול לא** [יולא] **בקרבן אביו שהפרים.** אביו מן עבירה קלה שעבר כגון שבועת העדות ושבועת ביטוי: **על החמורה.** שהכן חטא כגון שאכל חלב ודם או שנתחייב בחייבי מיתות בית דין: **תלמוד לומר.** ואם נפש אחת תחטא והביא (את) קרבנו: **שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות.** כדתנן (לקמן דף ל.) מי שהיה הוא ואביו נזירין והפרים אביו מעות סתומין כו׳ מדקאמר מעות ולא אמר בהמה שמע מינה דעל מעות הוא דמגלח ולא על בהמה ט): בזמן

נדר בחיי אביו לא כדקתני אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפרים אביו מעות פירוש בסתמא ומת ואמר הבן הריני מגלח על מעות אבי אינו מגלח עליהם אלא יפלו לנדבה דכך היא הלכה ואית ספרים דגרסי איפכא וגירסא זו עיקר: **היתה** לו בהמה מופרשת [חטאת] תמות עולה תקרב עולה ושלמים תקרב שלמים מאי לאו אפילו בהמה בעלת מום. כלומר מאי לאו אפי׳ הפרים אביו שלש בהמות בעלי מום ומת דיתן להן דין מעות סתומין לפדותם ולהביא בדמיהן נדבה דבעלי מום [כמפורשין דמין]: **לא** תמימה. כלומר לא משכחת דין מפורשת אלא בבהמה תמימה אבל בעלת מום כסתומין דמיין במעורבין[11]: **מאי איריא דתני מעות** כו׳. [אמאי נקט בריש מעות ה״ל למיתני בריש היתה לו בהמה בעלת מום דהכי הוי שפיר למיתני דין סתומים ומפורשים הכל בבהמות] וא״ת ואמאי לא פריך ממתני׳ דקתני מעות סתומין יפלו לנדבה ואי בהמה בעלת מום כמעות סתומין ליתני בהמה בעלת מום וי״ל דמבריתא פריך שפיר דמשמע דכולה ברייתא בסתומין ז] מייתי וא״כ ליתני כולה בבהמה וליפלוג וליתני בדידה הכל דין בעלת מום דין תמימה אבל במתני׳ קתני מעות מפורשין להכי קתני בתר הכי מעות סתומין ומחלק הכל במעות להכי ליכא למיפרך ליתני בהמה בעלת מום דהוי כסתומין[12] במקום [מעות]: **מתיב** רבא קרבנות[13] כתיבי חד בנשיא וחד בכבשה וחד בשעירה: **ואינו** יוצא בקרבן אביו. ל״ע דמה לאיטריך קרא הא ודאי דחטאת שמתו בעלים למיתב אזלא ומאי הא דקאמר נמי בתר הכי אבל יולא הוא בקרבן אביו שהפרים מן הקלה על הקלה וכו׳:

שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות. כדאמרינן בשילהי פירקין שאינו מגלח על ז] אביו כי אם על מעות סתומין דלא הוכר בלשון המשנה אלא מעות סתומים דהלכה נשנית במעות סתומין דוקא ח] היה מדקדק הר״ם דאמר בפ״ק דזבחים (דף ט:) חטאת חלב שנשחטו לשם חטאת דם כשרה והכא אמר דלא כיפר ויש לחלק דהתם מיירי שלא היה חייב שחיטה כי אם חטאת חלב ולכך עדיף אבל הכא שנתחייב שחיטה הוי עקירה יותר ועוד יש לומר דולדי לענין להתכפר בו בשביל חטאת חלב שהיתה עומדת לכך ליכא מאן דאמר כשרה אבל הכא איירי להתכפר בו משום חטאת דם שרוצה לעוקרו ממה שהיה מתחילה לכך לא כיפר:

ה״ג אבל יוצא במעות שכן מגלח על מעות אביו. ולע״ג שהמעות היו מפורשים לחטאת אביו והכ״ג אינו מגלח על מעות של אביו מ״מ כיון דשמש דוכתא מגלח על מעות אביו: ט) **אבל** יוצא בקרבן שהפריש לעצמו. לעבירה זו ויבילנו לעבירה אחרת: **ת״ל** קרבנו על חטאתו. בפרשת אם נפש תחטא וגו׳ והביא קרבנו שעירת עזים על חטאתו ואע״פ שדרשנו כבר שלשה קרבנות[13] עתה בא לדרוש על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם ט) חטאת[14] ואפי׳ אדם אחד: **יכול** לא יצא. כשמפרש במזיד בהמה המפורשת ט) לעבודה זו ומקריבה לחטאת[15] אחר:

שהרי

מסורת הש״ס

א) תוס׳ ד״ה (בעמוד הקודם) ואמאי וכו׳ דלמיתה אזלא. נ״ב ר״ל בהמת חטאת. מ״מ: ב) בא״ד דלא חזו להקרבה כגון פרים כל״ל: ג) בא״ד וה״ה דולדי סתומין הוו מעלו לנדבה. נ״ב עיין מ״מ ותיבת מעלו נמחק וכ״כ יפלו: ד) בא״ד וה״ה דר״ל דאמר בבהמות. תיבת בבהמות נמחק וכ״כ בעופות. מ״מ ויעש״ה ודי״ק: ה) בא״ד וכן אול מפורש בתורה כל״ל והוא בפ׳ נשא עי׳ מ״מ: ו) ד״ה מתיב ר״ה וכו׳ על מעות אבי דהוא. תיבת דהוא נמחק וכ״כ הוי: ז) ד״ה מאי וכו׳ דלולה ברייתא בסתומין ומפורשים כל״ל: ח) ד״ה שהרי וכו׳ במעות סתומים דוקא. נ״ב כאן הס״ד ומן היה מדקדק הר״ם על סוף הדבור שייך לדף כח ע״א בסוף ד״ה שהרי. מ״מ ויעו״ש:

הגהות התוספות

1. ל״ל ושם חטאת לף. 2. בס״א דלעתא. 3. ל״ל ויפלו. 4. ל״ל אי בלקיחת בעלים אי בלקיחת כהן. 5. תיבות אומר כן נמחק. 6. תיבות והוא הדין דרב הונא דאמר בבהמות דהוו כסתומין, נמחק. 7. ל״ל בפסחים. 8. ל״ל כדסבר המקשה. 9. ל״ל שהפרים אביו לחטאת הכא הלכה כו׳. 10. ל״ל דימותו. 11. תיבת במעורבין נלחה ע״פ רש״י נמחקה. 12. נדל״ל קרבנו. 13. נדל״ל קרבנו. 14. ל״ל חטאתו. 15. ל״ל לחטאת.

נוסחת הריב״ן

ט) כך: ב) אביו: ג) וקא: ד) וכדמפרש: ה) דמיא לה: ו) (ומתני׳ ליתא בכ״י: ז) והביא את כו׳ בקרבן אביו) כ״ז ליתא בכ״י: ח) על בהמה ת״ל והביא את קרבנו שעירת עזים תמימה על חטאתו עד שיהא קרבנו לשום חטאתו:

הגהות הב״ח

(א) גב׳ בזמן שהיה אביו נזיר והפרים אביו כל״ל ותיבת הוא נמחק: (ב) שם ע״מ שאגלח על מעות אבא אין זה מגלח על מעות אביו היו לו מעות סתומות: (ג) רש״י ד״ה הכי נמי וכו׳ מעות למיתה ומת ואמר הריני נזיר וכו׳ על נזירות אביו אלא רב המנונא וכו׳ מגלח הוא מדבר בה ונקט סיפא משום דבעי פריך מינה כל״ל והד״ל:

הגהות מהר״ב רנשבורג

א) תוס׳ ד״ה (בעמוד הקודם) ואמאי וכו׳ דלמיתה אזלא. נ״ב ר״ל בהמת חטאת. מ״מ: ב) בא״ד דלא חזו להקרבה כגון פרים כל״ל: ג) בא״ד וה״ה דולדי סתומין הוו מעלו לנדבה. נ״ב עיין מ״מ ותיבת מעלו נמחק וכ״כ יפלו: ד) בא״ד וה״ה דר״ל דאמר בבהמות. תיבת בבהמות נמחק וכ״כ בעופות. מ״מ ויעש״ה ודי״ק: ה) בא״ד וכן אול מפורש בתורה כל״ל והוא בפ׳ נשא עי׳ מ״מ: ו) ד״ה מתיב ר״ה וכו׳ על מעות אבי דהוא. תיבת דהוא נמחק וכ״כ הוי: ז) ד״ה מאי וכו׳ דלולה ברייתא בסתומין ומפורשים כל״ל: ח) ד״ה שהרי וכו׳ במעות סתומים דוקא. נ״ב כאן הס״ד ומן היה מדקדק הר״ם על סוף הדבור שייך לדף כח ע״א בסוף ד״ה שהרי. מ״מ ויעו״ש:

הגהות הב״ח

(ט) גב׳ בזמן שהיה אביו נזיר והפרים אביו כל״ל ותיבת הוא נמחק: (ב) שם ע״מ שאגלח על מעות אבא אין זה מגלח על מעות אבא אביו היו לו מעות סתומות: (ג) רש״י ד״ה הכי נמי וכו׳ מעות למיתה ומת ואמר הריני נזיר וכו׳ על נזירות אביו אלא רב המנונא וכו׳ מגלח הוא מדבר בה ונקט סיפא משום דבעי פריך מינה כל״ל והד״ל:

בזמן שהן סתומין. כלתנן בשילהי מתני': **פ"ל.** ואם כנס יביא קרבנו בקרבנו יוצא כו'. ואית דלרשי ליה מקרבנו קמת: **מן הקלה על הקלה.** משבועת העדות לשבועת הפקדון או לשבועת ביטוי: **מן החמורה על החמורה.** מחלב לדם מחייבי מיתות לחייבי כריתות בשוגג: **שכן אם הפרים בהמה על החלב.** שאכל בשוגג והביאה על הדם שאכל בשוגג: **שהרי לא מעל.** לפי שהוא קדושת הגוף ומי אפשר לו להוציאה לחולין לפיכך לא כיפר וכדלמרי בפרק ו) [בתרא] דכריתות ד) דכיון דלא מצי מעייל כפורי נמי לא מכפר: ג) **שהרי מעל וכפר.** דכיון דלקח בהן חטאת אחר שלא הופרש לשמן הוה ליה כמפיק להו לחולין ומעל וכיון דמעל בו אמרי' וכפר דהוא קרבן מעלין: **פ"ל.** וכפר עליו הכהן ג) על חטאתו דלעולם לא כפר עד שיהא קרבנו לשוס חטאו שאע"פ שמעל לא כיפר ג) שהרי מעל במעות. כל דבר שיוצא לחולין אינ ביה מעילה והואיל דאינ ביה מעילה כיפר: **קסני מיהא בהמה.** שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו מאי טעמא לאו משום דכמפורשת דמיא מאי לאו אפי' בעלת מום: **מאי איריא דתני.** אבל יוצא במעות שהפרים כו':

מתני' נאשם מנוולת. שאינה שותה יין: **גמ' דאי ר"א.** כיון דתגלחת מעכבתה שלא לשמות יין כדאמרינן בפרק ג' מיין (לקמן דף מו.) ואחר ישתה הנזיר יין ה) אחר מעשים כולן דברי ר"א הילכך כיון דלא גילחה אסורה ביין והוה לה ניוול כדכתיב (זכריה ט) ותירוש ינובב בתולות הילכך מצי מפר אע"פ שנזרקו עליה כל הדמים: ולתנא

בזמן שהן סתומין ולא בזמן שהן מפורשין ת"ל [1]קרבנו בקרבנו הוא יוצא [א]ואינו יוצא בקרבן אביו יכול לא יצא במעות שהפריש (ו) **אפי'** מן הקלה על הקלה מן החמורה על החמורה אבל יוצא בקרבן שהפריש לעצמו מן הקלה על החמורה מן החמורה על הקלה ת"ל [2]קרבנו על חטאתו עד שיהא קרבנו לשום (ב) חטאו יכול לא יצא בבהמה שהפריש לעצמו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה [א] **אפי'** מן הקלה על החמורה או מן החמורה על הקלה שכן אם הפריש בהמה על החלב והביא על הדם או על הדם והביא על החלב [3]שהרי לא מעל ולא כיפר אבל יוצא במעות שהפריש לעצמו מן הקלה לקלה ומן החמורה לחמורה מן החמורה לקלה ומן הקלה לחמורה שכן אם הפריש לעצמו מעות [ב] מן החלב והביא על הדם על הדם והביא על החלב [3]שהרי מעל וכיפר ת"ל על חטאתו [7]עד שיהא קרבנו לשם חטאו קתני מיהת בהמה מאי לאו אפי' בעלת מום לא תמימה אבל בעלת מום מאי כסתומה דמיא מאי איריא דקתני מעות שהפריש אביו ליתני בעלת מום הכי נמי דלמאי חזיא לדמי דמי היינו מעות: **מתני' נזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפר ר"ע אומר [ה]אפילו נשחטה עליה אחת מכל הבהמות אינו יכול להפר בד"א בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה יפר שהוא יכול לומר אי אפשי באשה מנוולת רבי**

(ו)מאיר) אומר אף בתגלחת הטהרה יפר שהוא יכול לומר אי אפשי באשה מגלחת: **גמ' מתני' דלא כר' אליעזר דאי ר"א** [ג]**האמר תגלחת מעכבת וכיון דלא גילחה אסירה בחמרא וכיון דאית לה ניוול מצי מיפר** [ג](ובהא פליגי)

תנא

שהרי [ל]מעל. בשוגג אם שגג והקריב קרבן [1] על הדם קרבן של חלב דאכתי בקדושתייהו קאי כיון דבהמה קדושה קדושת הגוף ולא נפק לחולין בהכי כיון [2] אלא נהנה ממנה לא כיפר במזיד דלא עשה כלום שאינו יכול להתכפר בקרבן של דם [3] כלל ד) לא מעל אם עשה ו)(בו) בשוגג הואיל ואינו מוציאו מרשות הקדש אלא מהקדש זה להקדש אחר ומתוך שלא מעל לא כיפר והכי מפרש ליה בפרק בתרא דכריתות (דף כז:) ואחרי [4] שאנו רואין בשוגג דלא ו) כיפר דין הוא כשנתכוון לעקר חטאת חלב ולעשות [5] חטאת דם דלא כיפר ה): **על חטאתו.** וכפר [6] הכהן על חטאתו בבהמה דיחיד כתיב אלמא דבמזיד אינו יכול לשנות אפי' במעות וכן תניא בתוספתא דכריתות (פ"ד) הפרים מעות לחטאת חלב והביאום על חטאת דם לחטאת דם והביאום לחטאת חלב בשוגג מעל לפיכך כיפר במזיד לא מעל לפיכך לא כיפר [אלמא] במזיד אף במעות לא כיפר וכ"ש בהמה דלא מצי משנה ו) ולפי' זו התוספתא משמע דנסיבא קרא אחריבא על חטאתו ולא פסוק ראשון שדרש כבר: ז) ה"ג שהרי מעל וכפר שהמעות אין בהם קדושת הגוף ויוצאין מקדושתן בקל וכשמשנה אותו לקרבן אחר נפקי המעות לחולין והרי הן חולין ביד מוכר הבהמה דאי לא נפקא לחולין לא מעל ולכך נמי כפר בשוגג ולכך במזיד נמי נימא דכפר הואיל ושייך בהו שנוי ח) בשוגג אמר ומעל וכיפר ולא במזיד ומיהו אי לא הוה יליפי' [קרא ה"א] מזיד וכפר [7] אע"ג שדרשנו ט) וכפר על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם חטאתו תרתי שמעינן מייתי דלאמרינן בעלמא (גיטין דף נב.) אתם ולא שותפין אתם ולא אפוטרופסים אתם ולא התורם את שאינו שלו וכולהון דרשינן מחד אתם: **קתני מיהא.** לעיל דאינו מגלח על בהמת אביו אבל אי לאו אפילו בעלת מום אלמא כמפורשין

דמיין דאי כסתומין לגלח כמו על מעות סתומין ומדמי הילכתא דה"ה לענין אותה ההלכה נתקבלה [8] דמעות סתומין יפלו לנדבה נימא דוקא מעות ולא בהמה ואפילו בעלת מום וליכא למידחי דהא דקתני לעיל דאינו מגלח על בהמת אביו היינו במפורשין דאם כן היכי מסיק אבל יוצא במעות אביו שהרי מגלח על מעות אביו והא אין מגלח אלא על מעות סתומין של אביו דקתני בהדיא במתניתין (לקמן דף ל.): **לא** תמימים. עליהם אינו מגלח דהויא כמפורשים: **נזרק** עליה אחד מן הדמים. כגון שגמרה נזירות בטהרה והביאה קרבנות נזירות טהרה שהן ג' בהמות כבשה לחטאת וכבש לעולה ואיל לשלמים ונזרק עליה אחד מן הדמים חטאת או עולה או שלמים אינו יכול להפר נדרה לענין שלא תצטרך לגלח ולהביא שאר קרבנות לפי שאין כאן עוד עינוי נפש דביין מותרת ואי משום שצריכה לגלח ח) ומעון עליה אשה מתגלחת אפשר לה בפאה נכרית הכי מפרש בגמרא אבל אי לא נזרק הדם עדיין דאסורה [ביין] מיקרי שפיר עינוי נפש אע"ג דלא מיתקרא אלא שעתא פורתא: **רבי** עקיבא אומר אפילו נשחט. ולא נזרק הדם אינו יכול להפר בגמרא מפרש משום הפסד קדשים ומסיק בגמרא כשנשחטה החטאת שאם יפר לה נמצאת בהמה זו תלא לבית השריפה שהיא אינה צריכה לחטאת וגם לא יוכל לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה יש להסתפק אם היפר לה אם מופר או שמא יש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בשב ואל תעשה: **בד"א.** שאינו יכול להפר אחר שנזרק אחד מן הדמים בתגלחת טהרה כדפי' שגמרה נזירות בטהרה אבל בתגלחת טומאה כגון שנטמאת בנזירותה והביאה קרבנותיה בטומאה [9] אע"פ שנזרקו דמים יכול להפר מפני שאפשר לומר לה אי אפשי באשה מנוולת כלומר שהיא צריכה למנות מעתה נזירות טהרה ותאסר ביין ויש כאן עינוי נפש וה"ג בגמרא מלינו לשון ניוול שר"ל עינוי וקשה לישנא (דעינוי) דאי אפשי דהוי ליה למימר משום עינוי ול"ל דקאמר אדר"ע דקאמר שנשחטה [10] אחת מן הבהמות אינו יכול להפר מפני שאפשר י) [לבוא] להפסד קדשים אע"ג דאסורה ביין עד שישחטו שאר הבהמות ויזרוק דמן ויש כאן עינוי נפש פורתא בשביל ההוא פורתא אינו יכול להפר בשביל הפסד קדשים אבל בתגלחת טומאה דליכא עינוי נפש גדול שסותרת ובעי למימני נזירות אחרת [מודה] שיכול לומר לה אי אפשי [בעינוי] גדול א"נ משום דר"מ קאמר אי אפשי אי אפשי קאמר מ"ק נמי אי אפשי באשה מגלחת. שצריכה לגלח בסוף נזירות טהרה כדכתיב בהדיא ולא"ק אפשר בפאה נכרית הכי מפרש בגמרא: **תגלחת** מעכבת. מלשתות ביין: וכיון דאי לא גילחה אסורה ואית לה ניוול. פי' לער עינוי נפש שצריכה להיות מעונה מן היין עד שתגלח אי אפשי פורתא דאסירה ביין:

מוס

שצריכה לחזור ולמנות נזי' טהרה: ויכול לומר אי אפשי באשה מנוולת. פי' מעונה ומנועה משתייית יין: ור"מ אומר דאף בתגלחת הטהרה יפר משום דגלוח לאשה נוול ויפר כדי שלא תצטרך להתנוול בגלוח. וגי"ל דאפי' נזרק [עליה] כל הדמים מיפר כל זמן שלא גלחה:

ו) [ס"ל ל"ג וכן בתוס' פ"ג ליתא], ב) לקמן דף מו., ג) ס"ל ל"ג, ד) [דף כז:], ה) [במדבר ו], ו) ל"ל כן, ז) גי' ס"מ דלא מעל, ח) נ"ל ומתאמת,

נוסחת הריב"ן

ו) קמא: ב) (שהרי מעל וכיפר) ליתא בכ"י. ג) מחטאתו:

הגהות הב"ח

(ו) גמ' במעות שהפרים אביו אפילו מן הקלה: (ב) שם קרבנו לשוס חטאתו יכול לא יצא בבהמה שהפרים לעצמו אפילו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה או מן הקלה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' אי מן החמורה על החמורה אפי'. מיבת אפי' נמחק מכאן ומקומו בתר שהפרים לעצמו: ב) שם לעצמו מעות מן. מיבת מן נמחק וכ"כ על: ג) רש"י ד"ה ת"ל וכפר וכו' שהרי מעל וכו' עד סופו. כ"כ על שהרי מעל וכו' עד סופו זה נמחק לגמ"ד: ד) תוס' ד"ה שהרי וכו' בקרבן של דם כלל. כ"כ כאן הס"ד ואמ"כ מה"ד הגה"ה לא מעל. מ"מ: ה) בא"ד ולעשות חטאת דם דלא כיפר. כ"כ כאן שייך היה מדקדק הר"ם הנאמר לעיל דף כז ע"ב בד"ה שהרי: ו) ד"ה על חטאתו וכו' ולפירוש זו התוספתא. כ"כ לפירוש אלו התוס'. כן כתב מכס אחד על דברי תוס' אלו. מ"מ: ז) ד"ה ה"ג שהרי מעל וכפר. נמחק ה"ג וכ"כ הגה"ה בל"ל. מ"מ: ח) בא"ד הואיל ושייך בהו שנוי קמ"ל כל"ל לענ"ד: ט) בא"ד אע"ג שדרשנו וכפר. תי' וכפר נמחק. וכ"כ כנר. מ"מ יעו"ש: י) ד"ה בד"א וכו' אינו יכול להפר מפני שאפשר לבוא להפסד. מיבות שאפשר לבוא והלא"ד מן להפסד נמחק:

הגהות התוספות

1. מיבת קרבן נמחק. 2. נדל"ל וכיון. 3. ל"ל בקרבן של חלב על דם כלל. 4. ל"ל דאחרי. 5. ל"ל ולעשותו. 6. ל"ל וכיפר עליו. 7. ל"ל מזיד נמי כיפר ואע"ג כו'. 8. ל"ל דנתקבלה. 9. ל"ל קרבנות טומאה. 10. ל"ל משנשחטה.

מה א (מיי' פ"ה מהל' פסולי מוקדשין הל"מ) [מיי' פ"ג מהל' שגגות הל' ג]:

מו ב מיי' פט"ו מהל' פסולי המוקדשין הל' ו ופ"ד מהל' מעילה הל"ה:

מז ג ד מיי' פ"ד מהל' מעילה הל"ה [ע"ש בכ"מ]:

מח ה מיי' פ"ד מהל' מזיקין הל' יז:

תורה אור השלם

1. וְאִם כֶּבֶשׂ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ לְחַטָּאת נְקֵבָה תְּמִימָה יַקְרִיבֶנָּה: ויקרא ד לב
2. אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא: ויקרא ד כח

מוסף רש"י

בזמן שהן סתומין. שלא פירש אלו לקנות חטאת ואלו לקנות עולה (כריתות כז:). שהרי מעל. שהוציא מעות הקדש לחולין, דשינו לדבר אחר (שם).

פי' הרא"ש

ת"ל על חטאתו דכתיב קרבנו על חטאתו בפ' שעירה כתיב והביא קרבנו שעירת עזים על חטאתו: לא מעל ולא כיפר לא מעל בעושה כן בשוגג דאין מעילה אלא במשגה מרשות הקדש לרשות הדיוט בשוגג. והבא מהקדש להקדש קא משני ולא מעל הלכך לא כפר דלא יצא הקרבן מחזקתו. וכיון דבשוגג לא כפר דין הוא נמי במתכוין לעקור חטאת חלב ולעשותו חטאת דם דלא כיפר: שהרי מעל וכיפר. שהמעות אין בהם קדושת הגוף כשנתנן לקנות בהם בהמה לצורך קרבן אחר יצאו לחולין הילכך כיפר: תלמוד לומר על חטאתו [בשעירת עזים] לא כתיב אלא חד זימנא על חטאתו. אבל גבי כשבה כתי' יביא קרבנו לחטאת. וכתיב בסוף הפרשה וכפר עליו הכהן על חטאתו: קתני מיהת בהמה. שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו: [מתני'] נזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפר אבל גבי כשבה כתי' יביא עינוי נפש הלכך לא מצי מפר. ור"ע סבר שאפי' שנשחט ולא נזרק אינו יכול להפר ומפרש בגמ' משום הפסד קדשים מ"מ אם הפיר מופר. ומי' משמע אינו יכול להפר דר"ע כמו אינו יכול להפר דת"ק. ותימה הוא דאם נטמאת שתביא קרבן טומאה: בד"א בתגלחת טהרה. דהוי סוף נזירותה אבל תגלחת טומאה יפר.